

IES La Senda
Quart de Poblet

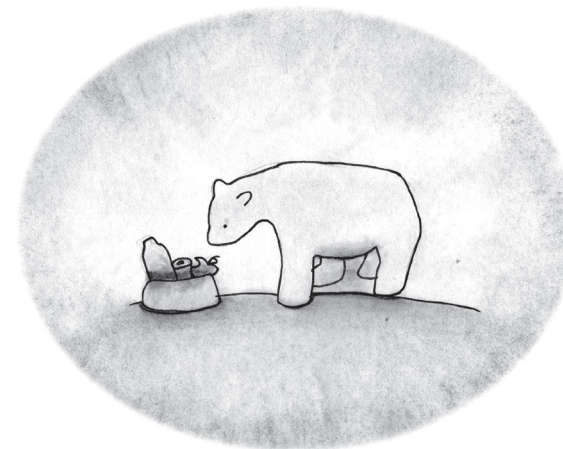
LA SENDA REVISTA especial sostenibilitat

setembre 2020

Sumari

3	Editorial
5	Què és?
9	Medi ambient
11	Recursos Naturals
14	Urgències
20	Alternatives

Portada: José Ramón Medina Martínez
Contraportada: Carla Pérez Chillida

Marta Cócera Feltre

EL MEDI AMBIENT en temps de La Covid-19

La idea que la Terra (Gaia) ens ha aturat i ens ha fet reflexionar durant tres mesos com si fóra la nostra mare, no deixa de ser una idea romàntica a la qual ens agrada-ria aferrar-nos perquè ens allibere d'aquest mal que ens hem provocat. Lovelock i Margulis varen desenvolupar aquesta idea; la terra com un sistema homeostàtic que es regula a si mateixa, generant un equilibri entre tots els subsistemes (atmosfera, geosfera, hidrosfera, i biosfera).

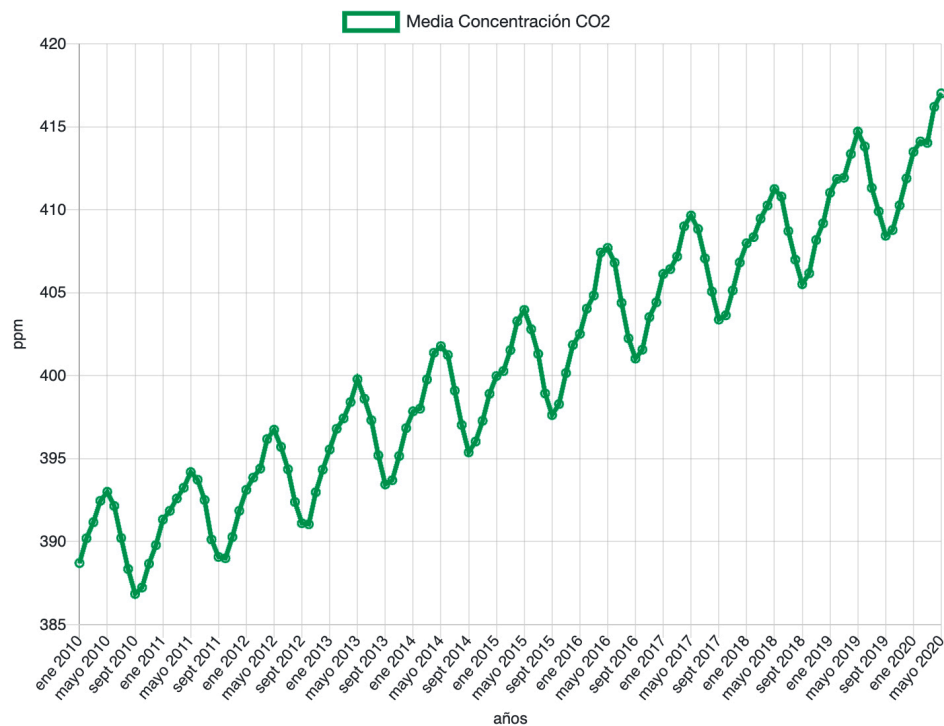
Les imatges que hem vist durant el confinament ens mostren Gaia com mai recordàvem: animals que envaïxen les ciutats cercant l'aliment, rorquals a prop de la costa, balenes de grans profunditats passejant pel litoral. Tot té una explicació més racional, menys romàntica. Els animals s'endinsen a la ciutat quan deixem lliures els carrers, ja que molts d'ells habiten en zones periurbanes; els rorquals migren al mes de maig i se solen veure freqüentment a les nostres costes, ja que és un passadís migratori per als cetacis, protegit des de 2019; els zífids, balenes de grans profunditats, s'apropen a la costa a causa de l'absència del soroll emés pel trànsit marítim o bé, en aquest cas, sent un preludi d'un varament.

Aquestes imatges o situacions haurien de ser normals, més comunes, i ens mostren que som nosaltres els responsables d'expulsar els animals dels seus hàbitats o bé d'arraconar-los en xicotets reductes confinats de per vida.

La Universitat Politècnica de València ens mostrarà, al final del mes de març, com es reduïa fins a un 64% la concentració de NO₂ a l'atmosfera, deixant ciutats molt més habitables, amb skylines nets i cels nocturnes amb una immillorable visibilitat.

L'índex de qualitat de l'aire a les ciutats espanyoles ha millorat moltíssim, i ens mostren com respira Gaia quan deixem d'oprimir-la.

Media mensual concentració de CO2

Però tot açò és un miratge, una il·lusió, una mostra del que podria ser però que no ho és. La concentració de CO2 al nostre planeta ha augmentat 2,3 ppm respecte al mes de maig de 2019, a pesar de l'aturada planetària a causa de la Covid-19, situant-se en el màxim històric (417 ppm) des que l'ésser humà habita la Terra (feia 3 milions d'anys que l'atmosfera no arribava a aquests nivells de concentració i Gaia patia 4° C més de temperatura mitjana).

Aquesta aturada en l'activitat planetària ha suposat xicotets canvis, xicotets miratges, però no deixen de ser el que són: il·lusions. Ens endinsem en un moment de la nostra Era (Antropoceno) on la situació és nova, imprevisible i segurament, molt inestable. És el moment de fer canvis estructurals i molt significatius que canvien el model d'explotació dels recursos i que ens duguem cap a una sostenibilitat social, econòmica i ecològica completa.

Si no ho fem per nosaltres o per les generacions futures, fem-ho per Gaia!!!

Pablo Mayer

Què és?

Virginia Haba Lorente

QUÈ ÉS LA SOSTENIBILITAT?

La sostenibilitat és un concepte que tracta de garantir les necessitats actuals sense perjudicar les generacions futures. Com? Sense renunciar als tres pilars fonamentals que són: la protecció mediambiental, el desenvolupament social i el creixement econòmic.

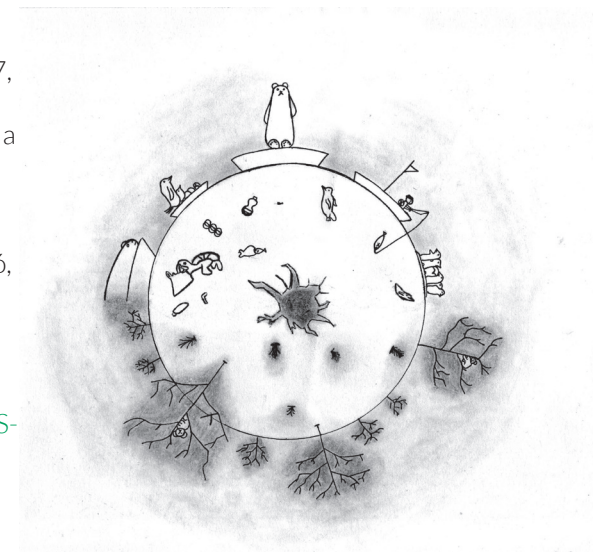
QUIN ÉS L'ORIGEN DE LA SOSTENIBILITAT?

L'actual concepte de sostenibilitat va aparèixer per primera vegada en l'informe Brundtland publicat en 1987, també anomenat "el nostre futur en comú". Aquest document elaborat per a Nacions Unides va alertar per primera vegada sobre les conseqüències mediambientals negatives del desenvolupament econòmic i la globalització, tractant d'ofrir solucions als problemes derivats de la industrialització i el creixement poblacional.

COM PODEM ACONSEGUIR LA SOSTENIBILITAT?

Per a aconseguir la sostenibilitat, cal assumir que el medi ambient i la naturalesa no són fonts inesgotables i que necessiten protecció i un ús racional. En segon lloc, cal promoure el desen-

volupament social buscant la cohesió entre comunitats i cultures per arribar a nivells satisfactoris en la qualitat de vida, sanitat i educació. En tercer lloc, cal promoure un creixement econòmic que genere riquesa equitativa per a tots sense danyar el medi ambient i per últim, hem d'actuar en el present pensant en el futur.

Il·lustració Marina Barbancho Gutiérrez

La sostenibilitat és un concepte econòmic, social i ecològic complex entorn de les relacions entre les societats i el medi ambient. Pretén ser una manera d'organitzar l'activitat humana de manera que la societat i els seus membres siguin capaços de satisfer les seues necessitats i expressar el seu potencial màxim en el present, al mateix temps que es manté la biodiversitat i els ecosistemes naturals. També planejar i actuar per poder mantindre aquests ideals indefinidament. La sostenibilitat afecta tots els nivells organitzatius, des del barri fins al planeta sencer. És sovint una qüestió controvertida. La sostenibilitat consisteix a proveir el millor possible hui, sense posar en perill els recursos de demà, és a dir, exactament evitar el que la cultura popular en castellà anomena *pan para hoy y hambre para mañana* (pa per hui, fam per demà), aplicat en el sentit més ampli i a tota mena de recursos econòmics, materials, humans, socials i ambientals. L'Informe Brundtland de 1987 ho defineix tècnicament i oficial com a «satisfer les necessitats de la generació actual sense comprometre la capacitat per satisfer les necessitats de les generacions futures.»

En economia, el creixement sostenible consisteix en augments d'ingressos actuals tals que es puguin mantindre al llarg del temps sense comprometre els futurs. Per exemple, una inversió que permet produir més, i per tant fer més negoci i vendre més, en principi seria sostenible. Un exemple d'ingressos no sostenibles són els obtinguts ràpidament per la venda d'empreses, ja que després no es pot guanyar diners amb

elles. En general, la venda o supressió de recursos materials o humans, pel mateix motiu, o d'un local necessari si després s'ha de llogar més car.

Problemes d'una mala sostenibilitat

- **Contaminació de l'aire.** Si no es realitza una correcta gestió de residus, aquests emeten gasos tòxics a l'atmosfera que provoquen la boira tòxica (*smog*), l'efecte hivernacle, la pluja àcida o els danys a la capa d'ozó. Amb tots els efectes que aquests problemes suposen per al planeta i per a la salut de les persones.

- **Contaminació de les aigües.** Els mars, rius i llacs acumulen de forma indiscriminada escombraries i residus que, en descompondre's, degraden la qualitat de l'aigua. Només cal veure les imatges de l'illa de plàstic al Pacífic, al voltant d'1,4 milions de quilòmetres quadrats de residus que suren a la deriva. Més de 1.300 espècies marines pateixen ja l'impacte dels residus al mar.

- **Contaminació de terra.** L'emmagatzematge incorrecte de residus, el seu abocament intencionat o accidental, l'acumulació d'escombraries en la seua superfície o l'enterrament dels mateixos, així com fuites en tancs superficials o subterranis per avaries o infraestructures deficientes són algunes de les principals causes de la contaminació de terra. A més, la contaminació de l'aire i de les aigües té el seu efecte en la temperatura del planeta, en el nivell de la mar i això afecta les collites, les plantes i els boscos, ja que s'alteren

les propietats físiques, químiques i de fertilitat dels sòls.

- **Major cost energètic.** Si no es recicla o reutilitza correctament i es rebutgen sense més els residus, es necessitarà un major consum d'energia per a produir les matèries primeres de nou. I estarem malgastant recursos naturals que poden reutilitzar-se.

- **Desaparició dels recursos naturals.** No reciclar i reutilitzar té com a conseqüència un augment de la producció dels productes que consumim diàriament. Arribarà un moment en què aquests escassejaran i no hi haurà suficient per a cobrir les necessitats de tota la població mundial. També suposarà la desaparició d'alguns ecosistemes i hàbitats naturals.

Pel canvi climàtic:

L'increment des del segle XIX de les emissions de gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera per les activitats humanes està provocant que la Terra estiga patint un canvi climàtic. Aquest problema ambiental causa diversos impactes "aclaparadors" sobre la naturalesa i els éssers humans. Així ho subratlla el Panell Intergovernamental del Canvi Climàtic (IPCC), el grup internacional de científics organitzat per Nacions Unides per estudiar el problema.

Solucions per evitar el canvi climàtic

Utilitzar el transport públic, caminar o anar amb bicicleta reduirà les emissions de carboní.

"Podem triar la forma en què ens

movem a les ciutats i, si no tens accés al transport públic, assegura't de triar polítics que oferisquen opcions per això", afirma Debra Roberts, copresidenta de l'IPCC. Si és absolutament necessari, fes servir un vehicle elèctric i tria el tren en lloc de l'avió per als teus viatges. Dona un pas més enllà cancel·lant els teus viatges de negoci i utilitzant, en canvi, les videoconferències.

L'estalvi d'energia. Posa la roba humida al sol en lloc d'utilitzar assecadores i tracta d'estalviar al màxim electricitat. Usa temperatures més altes per refredar les habitacions o més baixes per escalfar-les.

Curiositats

El concepte de sostenibilitat s'assembla molt a altres conceptes filosòfics més antics, com per exemple la filosofia de les "set generacions" dels nadius americans, que establia que els caps havien de considerar sempre els efectes de les seues accions sobre els seus descendents fins a la setena generació propera.

Text i il·lustració Ivan Monleon Millán

Tipus de sostenibilitat

Raquel Robledo Ballester

La sostenibilitat es refereix a la satisfacció de les necessitats actuals sense comprometre la capacitat de les generacions futures de satisfer les seues, garantint l'equilibri entre creixement econòmic, cura del medi ambient i benestar social.

Hi ha 3 variants de sostenibilitat: ambiental, econòmica i social.

·SOSTENIBILITAT AMBIENTAL

Tracta de preservar la biodiversitat del planeta tenint en compte els altres dos tipus de sostenibilitat. És imprescindible l'ús d'energies renovables. Aquesta sostenibilitat fomenta una responsabilitat conscient sobre l'ecològic i al mateix temps, créixer en el desenvolupament humà cuidant l'ambient on viu. Els pilars que pauten la sostenibilitat ambiental són el rendiment, la contaminació i l'esgotament de recursos.

·SOSTENIBILITAT ECONÒMICA

Garantix l'ús racional de recursos naturals i el respecte cap al medi ambient alhora que satisfà les necessitats actuals sense comprometre les futures. Cerca incrementar el benestar social amb un consum responsable a través d'un sistema financer d'empreses verdes.

·SOSTENIBILITAT SOCIAL

Tracta de mantindre una cohesió entre la població i la seua estabilitat. Es refereix a adoptar valors que generen comportaments com el valor de la naturalesa, mantindre nivells harmònics i satisfactoris d'educació, capacitat

i conscienciació. Oferir suport a la població d'un país per a superar-se, mantindre un bon nivell de vida, i promoure que s'involucren aquestes mateixes persones per a crear una cosa nova en la societat de la qual formen part hui en dia.

Il·lustració *Ángela Molina*

Medi ambient

Abril Mayer Risoto

La crisi ambiental és una crisi que amenaça el futur del nostre planeta i sobrepassa la seua capacitat per a sustentar-nos en l'actual ritme de vida. La crisi ambiental, també anomenada crisi ecològica, ocorre quan l'ambient d'una espècie o població sofreix canvis crítics que desestabilitzen la seua continuïtat. En este cas, els canvis crítics són produïts per l'home.

Els problemes ambientals són:

- Creixement de la població i concentració d'aquesta en grans ciutats, que comporta altres problemes, com la marginalitat, inseguretat i pobresa.
- Consum accelerat de recursos que amenaça superar la capacitat del sistema ecològic per a generar-los.
- Contaminació de l'aire de les ciutats.
- Augment de la concentració de gasos (efecte hivernacle) en l'atmosfera, que dona lloc al canvi climàtic, és a dir, l'augment generalitzat de les temperatures (deteriorament de collites, sequeres, onades de calor i fred, huracans, tempestes, malalties, etc.)
- Increment en la generació dels residus per persona, un volum que s'ha triplicat als països desenvolupats.
- Deteriorament generalitzat per la contaminació del recursos renovables (bosc, aigua, pesca, etc.)
- Augment de l'estrès hídric en tot el planeta (afecta a 20 països)
- Destrucció per tala dels boscos.
- Degradació dels sòls per pràctiques agrícoles inadequades i excés de pasturatge.
- Esgotament de la pesca per sobreexplotació.
- Augment de les diferències entre països desenvolupats i els que estan en vies de desenvolupament, amb el corresponent augment de la pobresa, immigració, marginalitat i deute extern.
- Agreujament dels riscos naturals, amb un augment notori del nombre de morts i damnificats, a causa de l'ocupació massiva de les àrees susceptibles de patir-los.

Il·lustració *Marta Sanz Sanmartín*

Crisi ambiental

Alba López Honrubia

Aquesta crisi ocorre quan l'ambient d'una població sofreix canvis crítics que destabilitzen la seua continuïtat. Les principals causes de la crisi ambiental són:

- L'esgotament dels recursos naturals com ara l'aigua
- L'escalfament global i, com a conseqüència, l'augment de les temperatures.
- L'activitat humana.

Les conseqüències d'aquesta crisi són:

A.- **Ecològiques**: extinció d'espècies de la flora i de la fauna, degradació de la biodiversitat dels ecosistemes, proliferació d'espècies invasores, alteració dels cicles biològics naturals...

B.- **Socials**: pèrdua de collites, pèrdua d'aigua dolça per a la demanada humana, migracions de grups de població a la recerca de zones amb més recursos, proliferació de malalties vinculades a la contaminació i de l'augment de la temperatura global...

C.- **Climàtiques**: desertificació, deforestació, acidificació de la mar, augment de

fenòmens com ara huracans...

Hi ha accions per a poder prevenir problemes ambientals. Són aquelles que intenten frenar o evitar l'augment de les conseqüències d'aquesta crisi:

- Supressió de combustibles fòssils a favor de les energies renovables.
- Recuperar o restaurar el medi ambient (reforestar, netejar els mars, millorar la gestió dels recursos hidrogràfics...)

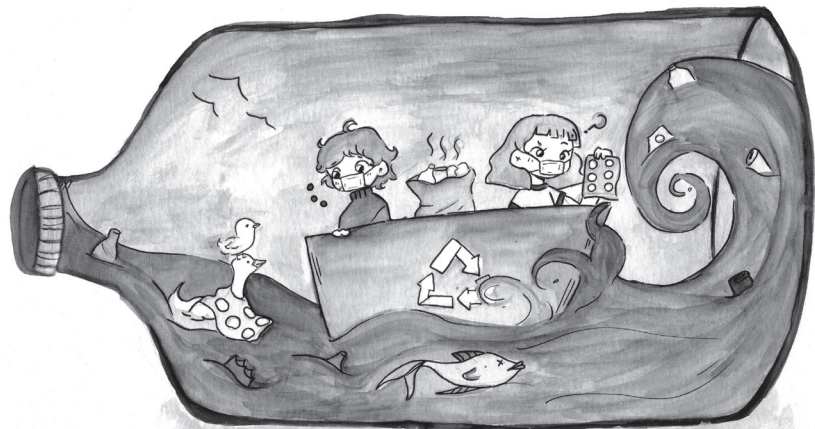
El major problema ambiental al qual ens enfrontem en l'actualitat és el **CANVI CLIMÀTIC**, perquè els seus mateixos efectes contribueixen a forçar l'efecte hivernacle natural i accentuen l'escalfament global.

Els 11 països que més ajuden al medi ambient són Islàndia, Suïsa, Costa Rica, Suècia, Noruega, Maurici, França, Àustria, Cuba, Colòmbia i Fitlàndia.

Gràcies a aquests països podem avançar un poc contra la crisi mediam-biental.

TOTS HEM DE POSAR DE LA NOSTRA PART!

Il·lustració Alexia Such Hidalgo

Recursos Naturals

Adrián Olaya Villena

Els recursos naturals són els elements proporcionats per la naturalesa que tenen una utilitat econòmica. En l'actualitat, molts recursos són escassos o no renovables i açò ocasiona dos problemes principals:

L'esgotament o sobreexplotació que es dona, ja que hi ha alguns recursos que en consumir-se a una velocitat superior a la seua regeneració, poden esgotar-se o sobreexplotar-se, cas del petroli, que s'estima que s'esgotarà en 40 anys aproximadament. La solució a aquests problemes és usar-los segons el desenvolupament sostenible, és a dir, usar-los de manera racional i fomentar-ne l'ús eficaç.

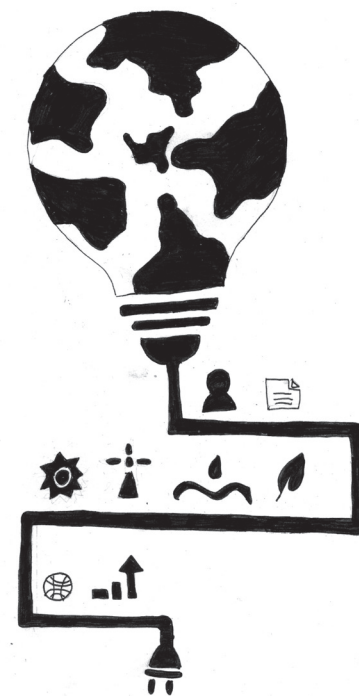
L'altre problema són els **conflictes internacionals**, voler controlar tots els recursos. Açò origina guerres internacionals, que segons el pas del temps i l'escassetat de determinats recursos, poden incrementar-se. Per exemple, la Guerra del Coltan, ocasionada al Congo. A més, l'extracció de certs recursos origina **impactes ambientals**. És el cas de l'extracció de gas natural mitjançant fracking, que contamina el sòl, aqüífers i aigües superficials. Les plataformes d'explotació d'aquests materials produeixen impacte acústic i paisatgístic.

Per a fer desaparèixer aquests problemes estan incrementant-se les energies alternatives, que substitueixen el gas natural i petroli, que són altament contaminants en producció i consum, per energia solar o eòlica.

El problema d'aquestes energies és la irregularitat (ja que no fa sol ni vent tot el dia) i l'encariment de fabricació i obtenció de plaques solars o molins eòlics.

Cal adoptar noves mesures i alternatives als recursos més explotats i tots podem formar part d'aquest procés, mitjançant reciclatge o menor utilització de certs materials, com el plàstic.

Il·lustració Rocío Del Caño

Recursos naturals i impactes ambientals

Mario Nieto Carrasco

Què és un recurs natural?

És un bé, una substància o un objecte present en la natura i explotat per satisfer les necessitats i desitjos dels humans; per tant, es tracta d'una matèria primera mineral o d'origen viu. Pot ser de matèria orgànica (petroli) o una font d'energia.

L'explotació dels recursos naturals és un gran problema, l'augment de la població ha fet que facen falta més terres de conreu i més consum de recursos naturals. Això ha provocat la sobreexplotació d'alguns d'aquests recursos o la degradació d'alguns altres: s'han tallat massa arbres, s'ha romput l'equilibri d'alguns ecosistemes, s'han contaminat l'aire i l'aigua, han desaparegut algunes espècies d'animals...

Des de fa uns quants anys, la societat s'ha adonat dels tres problemes bàsics que presenten els recursos naturals de la Terra: esgotament, degradació i repartiment desigual.

Alguns recursos energètics bàsics per a la societat actual, com ara el petroli o el carbó, han estat milions d'anys a formar-se, però van desapareixent a mesura que els consumim, perquè no hi ha cap possibilitat de tornar-los a recuperar. Aquests recursos que no es poden reposar s'anomenen recursos no renovables.

Alguns científics han afirmat que alguns recursos energètics i minerals no renovables es consumiran ben prompte. No obstant això, sabem que encara hi ha quantitats considerables d'aquests recursos, que reben el nom de reserves.

Encara que alguns d'aquests recursos no s'acabaran en aquest moment, hem de mirar de no malgastar-los, perquè l'explotació de les reserves pot ser molt costosa.

Què són els impactes ambientals?

Impactes positius. Són els que produeixen una millora en el medi ambient natural o humà. La neteja d'un bosc, l'enjardinament d'una zona urbana o la declaració d'un espai com a zona protegida (parc natural, parc nacional, reserva de la biosfera, etc.) són impactes positius.

Impactes negatius. Són els que produeixen un deteriorament de l'ambient natural o humà. Un abocament de petroli al mar, l'existència d'un abocador incontrolat de residus sòlids urbans o un incendi forestal provocat són exemples d'impactes negatius.

Impactes sobre el medi natural. Són els que produeixen canvis en altres éssers vius, en les masses d'aigua, en el sòl, en l'aire o en el relleu.

Impactes sobre el medi humà. Són els que afecten directament la manera de viure de les persones: l'entorn social, els recursos que necessitem, la nostra salut, l'economia o qualsevol altre factor humà.

Impactes locals. Són els que tenen unes conseqüències que únicament es perceben en la zona afectada. La construcció d'una autovia o d'un embassament produeix impactes locals en el paisatge, que es deixen de percebre quan ens n'allunyem.

Impactes regionals. Afecten àrees extenses, sovint molt allunyades del lloc on s'ha dut a terme l'acció que ha produït l'impacte. La contaminació atmosfèrica causada per centrals que cremen carbó pot ser arrossegada pels vents i provocar el seu efecte (pluja àcida) en zones que es troben lluny de la central.

Il·lustració Estrella Ribes

Urgències

Canvi climàtic

Joan Ruiz Mostazo

INTRODUCCIÓ: El canvi climàtic és l'emissió de substàncies a l'atmosfera que té com a conseqüència un augment de temperatura a la Terra.

Aquestes són unes dades preocupants del canvi climàtic.

-La calor a l'atmosfera ha augmentat un 30 %.

-Variacions intenses meteorològiques en poc de temps, que causen hipotèrmies, constipats, malestar, etc.

-L'escassetat d'aigua obliga la gent a transportar-la de llocs més llunyans.

L'impacte del canvi climàtic a Espanya.

A Espanya el canvi climàtic ha impactat bastant. Puja el nivell de la mar i hi ha moltes sequeres que hem pogut veure en les notícies o fins i tot en persona. També en aquests últims anys hem sofert onades de calor molt fortes i hiverns més durs.

El 74 % del sòl espanyol està en procés de desertització segons el Ministeri de Medi Ambient.

Les comunitats més afectades seran Andalusia, Extremadura, Castilla La Manxa i pràcticament tot el Llevant.

Què fem per a evitar-lo?

Per a evitar el canvi climàtic amb accions quotidianes i fàcils podríem:

- Canviar els llums
- Apagar la TV i el PC
- Conduir menys
- Reciclar
- Evitar molt l'embalatge
- Ajustar el termostat, etc.

CONCLUSIÓ: Hem de canviar açò perquè en el futur en patirem les conseqüències tots nosaltres.

Il·lustració Oriol Lorente Vidal

Contaminació del medi ambient

Logan Naranjo

Al llarg de la nostra vida ens hem vist immersos en un problema ambiental molt crític. Actualment, la contaminació del medi ambient i la destrucció dels recursos naturals han creat una gran preocupació en la societat. Això ha afectat les consciències sobre la contaminació, ja que el que està en joc és la supervivència de la naturalesa i la vida, tant dels éssers vius com del planeta. La contaminació de l'aire especialment ve dels cotxes i causa la pluja àcida. Les principals causes de la contaminació de l'aire estan relacionades amb la crema

de combustibles fòssils com el carbó, petroli o el gas.

Dins del sector industrial caldria diferenciar entre les fàbriques, per exemple, de ciment o materials de construcció i les centrals elèctriques, que produeixen la meitat de l'electricitat consumida al nostre país.

La contaminació de l'aire que respirem en la majoria de les ciutats del nostre país provoca moltes malalties i, per fer una comparació, hi ha més infarts per este motiu que pel consum d'alcohol. Els ancians i les persones amb malalties del cor i respiratòries són alguns dels grups de població més vulnerables i ja han botat les alarmes per l'augment dels nivells de contaminació i els experts qualifiquen aquest augment com a catastròfic, ja que cada vegada més estudis científics confirmen que les partícules contaminants són un factor més de risc per a la salut.

Solucions per a evitar estos riscos

Reduir l'ús innecessari i el deixalla de recursos materials i energètics.

Redissenyar tecnologies per a evitar produir o utilitzar substàncies contaminants. Fabricar productes que puguin ser reciclats o reutilitzats, que tinguin vida útil gran i que siguin fàcils de reparar.

Reciclar i processar les substàncies químiques perilloses dins dels processos industrials, per a evitar que entren al medi ambient.

Ús del transport públic.

Reduir les nostres emissions nocives o empremta de carboni

Il·lustració Raül Ruiz Iruela

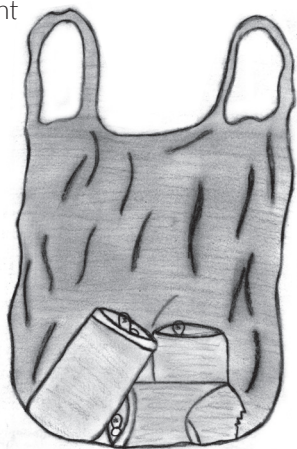
El plàstic

Joan Solís Martínez

Són materials constituïts per compostos orgànics, sintètics o semisintètics, que tenen la propietat de ser mal·leables i també poden ser modelats en objectes sòlids de diverses formes.

SOSTENIBILITAT EN EL PLÀSTIC

El plàstic afecta la terra, l'aigua i l'aire. El plàstic provoca múltiples danys en els ecosistemes, encara que el reciclatge és una molt bona opció per a disminuir la contaminació en la Terra, però no és suficient

Molts dels plàstics que usem acaben en oceans i mars i arriben a les illes i a les costes a causa del moviment de l'aigua. Com que tarden tant a degradar-se, poden causar danys greus a la fauna marina. Actualment, unes 700 espècies d'organismes marins es veuen afectats per aquest tipus de contaminació i provoca la mort de més d'un milió d'aus i de més de 100.000 mamífers marins a l'any.

Els plàstics produeixen emissions de

gasos d'efecte hivernacle en tots els estadis del seu cicle de vida: en l'extracció i el transport del petroli utilitzat, en el procés de refineria –la indústria petroquímica obté l'etilè per produir-lo-, i finalment, en el tractament dels seus residus a través de la incineració.

DADES QUE HAS DE SABER SOBRE LA CONTAMINACIÓ

- A l'any, es produeixen prop de 100 milions de tones de plàstic.
- El 10% de la contaminació en el món és pel plàstic.
- Prop del 40% del plàstic és produït per realitzar empaquetatges de plàstic.
- A l'any, es fabriquen més de 500 bilions de bosses al món, de les quals 100 bilions són per als Estats Units.
- El plàstic tarda almenys 150 anys a descompondre's.
- Almenys 13 milions de tones de plàstic acaben en l'oceà.
- A l'any, prop de 100 mil espècies moren pel plàstic.

Il·lustracions Marta Monllor Ibáñez i Aurora Del Valle

La contaminació a les costes mediterrànies

Pedro Moreno Tortosa

•València en la contaminació del mediterrani.

33.800 botelles de plàstic. Aqueixa és la quantitat equivalent de residus plàstics que s'aboca a la mar cada minut. València és un dels punts de concentració amb més residus de plàstic en les costes de platja.

Cada quilòmetre que recorrem en les costes de València, acumulem un 12,9 de plàstic; comparat amb altres ciutats no és molt, però som el cinquè punt amb més contaminació en les costes mediterrànies.

•Conseqüències del plàstic en les mars i costes.

El plàstic, quan arriba a la mar, mata la vida aquàtica, danya els seus ecosistemes i contamina la cadena d'alimentació marina. Sense voler-ho, en comprar productes marítims, ingerim plàstics.

•Fonts de la contaminació.

No tota la culpa és del plàstic, sinó també dels abocadors il·legals que acaben tirant els seus residus en rius que desembiquen en el mediterrani, equipament de pesca abandonat en alta mar per vaixells, sistemes de reciclatge inefficients i absència de polítiques d'economia circular per a la reducció del plàstic en la llar.

•Com podem parar tot això?

1. Agafar bosses reutilitzables i no comprar-ne de plàstic cada vegada que vages al supermercat.
2. Embotella la teua pròpia aigua.
3. No uses bombetes plàstiques.
4. Evita els coberts de plàstic.
5. No menjar xiclets
6. Rebutja tots els coberts i plats d'un sol ús.

Il·lustració Joan Ruiz Mostazo

Resum de l'informe anual de Greenpeace

Hèctor Mejía

23 desembre 2019

Crisi Ambiental, allò que ens deixa el 2019.

La crisi climàtica és imminent, producte de l'explotació dels nostres recursos naturals.

L'ONG va fer un balanç general dels desastres ambientals que han assotat el planeta durant aquest any. "Cada vegada seran més evidents els efectes climàtics més extrems", segons Amanda Starbuck, directora de campanyes de Greenpeace.

L'ONG va demostrar com els impactes del canvi climàtic s'han fet presents amb cruïda en diferents parts del món, amb inundacions persistents i sequeres extremes. Al seu entorn, van exposar les conseqüències de la sobrepesca destructiva, la contaminació per plàstics, l'explotació de combustibles fòssils i la desforestació general en els ecosistemes del món.

El 2019, segons l'organització, va ser un any clau per a les mobilitzacions globals que exigien accions urgents per a mitigar el canvi climàtic, liderades per joves i esteses fins a la COP25 i que va tindre resultats negatius, perquè l'ambició climàtica dels països del món no és suficient.

No obstant això, hi ha esperança: a Colòmbia, el 2019 també va ser l'any en què es va aprovar la Llei Ana Cecilia Niño, en què es va **prohibir l'asbest**, material que causa l'asbestosi, malaltia

greu que pot produir incapacitat i, fins i tot, la mort. "Aquesta prohibició té a veure amb la voluntat, insistència, compromís i empoderament ciutadà. Hi ha esperança" va finalitzar Starbuck.

Animals en perill per la contaminació

Eloy Ramírez Fuster

HI HA APROXIMADAMENT 1.000.000 D'ESPÈCIES EN PERILL D'EXTINCIÓ

El canvi climàtic és un problema que ens afecta a TOTS els éssers vius del planeta per igual, siguem o no humans. Però l'hem provocat els humans i està portant a moltes espècies al perill d'extinció. No obstant això, la majoria de nosaltres no aprofundim en aquests temes i hauríem de començar a pensar en la quantitat d'espècies que són vitals per a la fauna i la flora i, per tant, per a l'ésser humà, que es troben en perill de desaparició. Per exemple, si ara pel canvi climàtic s'extingiren les abelles, ja no hi hauria pol·linització i no hi hauria fruits. I si ara s'extingira un animal que s'alimenta d'altres, en desaparèixer aquest depredador, començaria a haver-hi plagues d'altres animals.

Aquest és un tema molt important i sobre el qual caldria reflexionar més. Ara us done uns

exemples d'animals en perill:

Balena beluga. Aquesta espècie viu a la regió àrtica i el desgel d'eixa regió provocat pel canvi climàtic li dificulta la caça de menjar.

Koala. És un animal que prové d'Austràlia. El que li afecta és la baixa qualitat de les fulles d'eucaliptus per l'alta quantitat de CO2 a l'aire.

L'ós polar. És un dels més afectats ja que, al viure a la regió àrtica, on es calcula que la superfície de gel disminueix un 9% cada 10 anys, molts moren ofegats.

Pingüí rei. És l'espècie més impactant perquè la seua població ha disminuït un 90% en 35 anys per viure a la regió antàrtica.

Gripau daurat. Aquesta espècie sembla que es va extingir en 1989 perquè, encara que vivien a les altes muntanyes, les sequeres els mataven.

Foca monjo. És una espècie amb moltes possibilitats d'extingir-se, tan sols hi ha uns 700 i, per culpa del canvi climàtic, s'han redistribuït per la mediterrània en tres llocs.

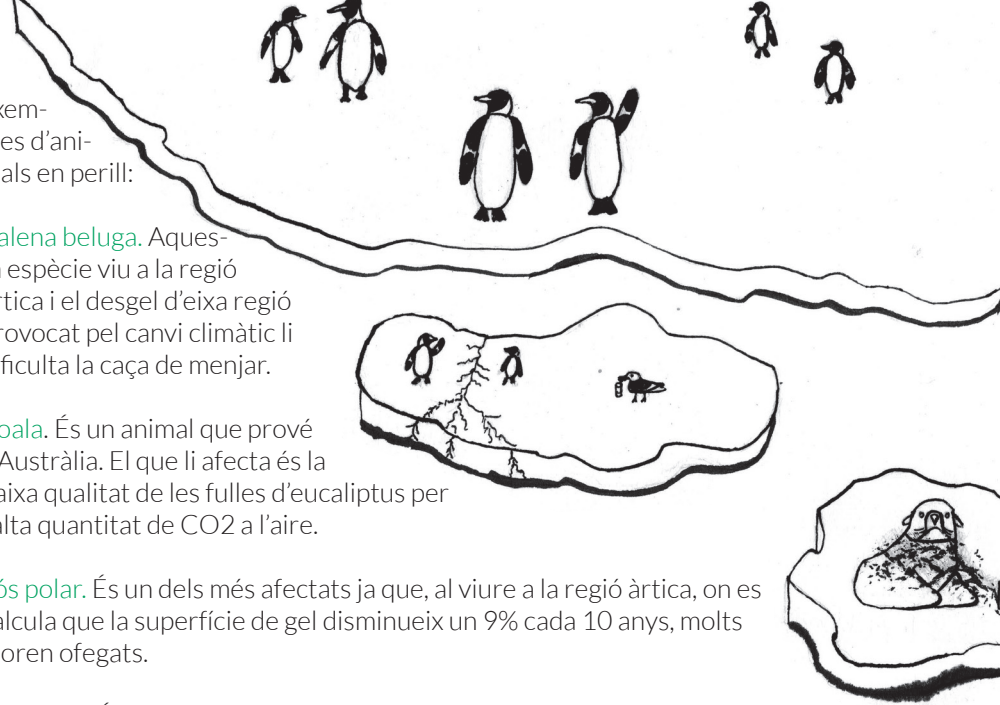
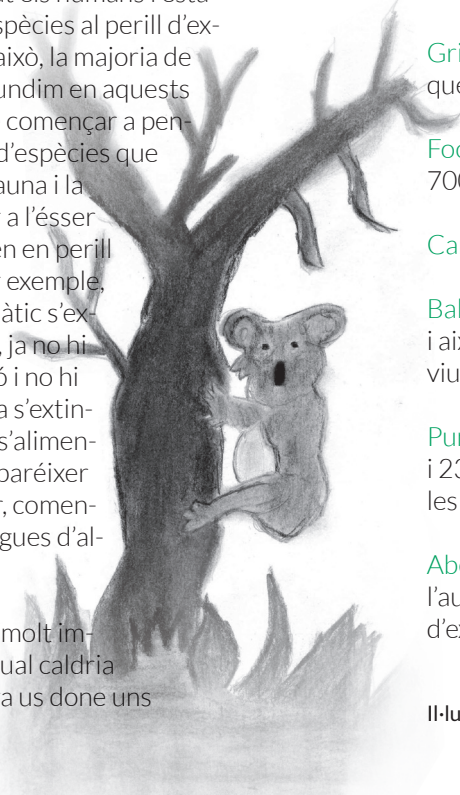
Caribú. Ja han mort el 85% d'aquests animals a Nord-Amèrica.

Balena blava. El canvi climàtic ha provocat que s'hagen hagut d'adaptar a la situació i això ha generat un canvi en el seu estil de vida que fa impossible de saber si sobreviuran les pròximes dècades.

Puma nord-americà. És una espècie molt amenaçada ja que tan sols hi ha entre 120 i 230 exemplars. El canvi climàtic afecta el seu estil de vida territorial per culpa de les urbs.

Abelles. És un animal molt important per als cultius que, a causa de les sequeres i l'augment de la temperatura, té dificultats en l'alimentació i està considerat en perill d'extinció.

Il·lustracions Lucía Hernández Alarcón i Noah Cornillet Rosales

Alternatives

Alternatives davant la problemàtica ambiental

Estrella Ribes Tola

Què són els problemes mediambientals?

Són tots aquells que dificulten que siga possible disfrutar del dret humà de tindre un medi ambient saludable, i és el mateix ser humà qui fomenta aquesta contaminació del sòl i destrucció d'hàbitats naturals. Les problemàtiques ambientals també afecten el nostre planeta i tota la població actual i futura.

Conèixer els problemes més greus del medi ambient ens pot ajudar a ser conscients per ajudar amb noves alternatives. Per poder col·laborar amb el medi ambient hem de saber els principals problemes i les alternatives.

1. La deforestació.

La deforestació és el procés en què es destrueix la superfície forestal per a una altra activitat. Durant els últims anys, la deforestació ha sigut progressiva, el que ha provocat que l'agricultura no siga sostenible i que es produísca l'explotació de la fusta.

2. La sequera i contaminació del mar.

Si en la Terra el 70% és aigua, el 97,5% d'aigua de mar no es pot consumir. A més, la demanda d'aigua creix i està previst que augmente un 55% fins l'any 2050. També tenim el problema de la qualitat de l'aigua, el que fa que siga un dels béns més preats. L'aigua en mal estat provoca malalties mortals que afecten sobretot a xiquets. Per tant, hem de reduir el consum d'aigua perquè tot el món tinga dret a l'aigua en bon estat.

La contaminació de la mar és causada per l'ús de substàncies tòxiques derivades de les indústries, pesticides que s'utilitzen en l'agricultura i l'abocament de petroli. Açò suposa un greu problema que afecta la nostra cadena alimentària. Tots podem ajudar reciclant. Aquest ajuda a reduir els rebutjos, evitar l'ús de més matèries primeres i reduir-ne l'efecte negatiu en l'entorn natural.

3. Contaminació de l'aire.

L'OMS considera que hi ha una estreta relació entre la salut respiratòria i cardiovascular i els nivells de pol·lució de l'aire. Si els nivells de contaminació foren baixos, la salut seria millor. Xina és el país més contaminant en emissions de CO₂,

emet 10,64 quilotones. Estats Units és el segon i emet 5,17 quilotones. Una alternativa per a la contaminació de l'aire és usar el transport públic, cotxes elèctrics o la bicicleta perquè evita l'emissió de 5 milions de tones de CO₂ a l'any.

4. El canvi climàtic.

La natura ens informa cada any que alguna cosa està canviant. L'augment de la temperatura provoca deforestació, destrucció d'hàbitats naturals, desgel dels pols, temperatures extremes, fenòmens meteorològics com tifons i huracans.

El canvi climàtic és un dels problemes més perillosos. L'Organització de les Nacions Unides per l'Alimentació i l'Agricultura ens recorda que aquest fenomen impedeix el desenvolupament sostenible, és un obstacle per acabar amb la pobresa i posa en perill la seguretat alimentària.

5. El risc de la biodiversitat.

Tot el que passa al medi ambient està relacionat i l'extinció d'espècies és una de les causes. L'Índex planeta 2016 diu que la població del món dels peixos, aus, amfibis, mamífers i rèptils va disminuir un 58% entre 1970 - 2012. Hem de respectar i cuidar la natura per deixar un món net a les pròximes generacions.

Altres alternatives són l'estalvi d'energia i les energies renovables com l'energia solar i l'eòlica. Aquestes energies utilitzen la natura per aconseguir l'energia sense contaminar.

Il·lustració Abril Mayer Risoto

Lliçons del tercer món per a lluitar contra el canvi climàtic

Rocío Del Caño Navarrete

Plans per a tornar-se lliures de carboni, la major neteja de platges del món, duplicar els boscos en una generació, convertir-se en un model mundial de ciutat sostenible, reciclar els residus amb bicicletes... Encara se'ls anomena despectivament "tercer món", però els països en desenvolupament estan donant autèntiques lliçons al "primer món" de com resoldre els problemes ambientals i el canvi climàtic.

Illes Fiji: les més afectades i les que més lliçons volen donar

Les illes són més vulnerables al canvi climàtic i, de fet, algunes ja ho patixen de manera evident. Les Illes Fiji, situades en el sud de l'Oceà Pacífic, són un paradís de platges i selves tropicals que el canvi climàtic amenaça ja amb la seua desaparició. Perquè no ho veuen com quelcom llunyà, sinó tot al contrari, les illes s'estan organitzant per a assumir i reclamar a la resta del món accions reals enfront de l'actual emergència climàtica.

La major neteja de platges a l'Índia

Els deu quilòmetres de platja de Versova, a Bombai, s'havien convertit en un femater de plàstics i altres residus que ni tan sols deixaven veure l'arena. En 2015, un ciutadà del lloc, Afroz Shah, va començar a demanar ajuda en xarxes socials per a netejar-la. Tres anys després, junt amb milers de voluntaris,

ho va aconseguir després d'arreplegar més de 13.000 tones de fem. La gent va poder tornar a disfrutar de la platja, i inclús les tortugues, que portaven dècades sense acostar-se, van tornar a niar en la seua vora. L'ONU ho va declarar com la major neteja de platges del món, i va anomenar Shah Campió de la Terra de Nacions Unides de 2016.

Combatent la desforestació de Costa Rica

En els anys 70 del segle passat, la desforestació estava devastant la biodiversitat i els boscos. El Govern va començar a restringir els permisos per a talar boscos, pagant als propietaris de les terres per a conservar els seus terrenys, invertint en iniciatives d'ecoturisme i creant molts treballs relacionats amb la salut forestal.

Àfrica subsahariana: dones i agricultura adaptada al clima

L'impacte ambiental de la producció d'aliments, l'agricultura, la ramaderia i la silvicultura (explotació dels boscos) generen una quarta part del total de les emissions mundials de gasos d'efecte hivernacle. Una de les propostes per a reduir este elevat impacte és l'"agricultura sostenible adaptada al clima", que millora la producció al mateix temps que reduïx les emissions. Un projecte posat en marxa per dones joves ho està implantant en l'Àfrica subsahariana. Els seus responsables han arribat ja a més de 8.500 dones i joves, i el seu objectiu és arribar a 50.000 dones joves més durant els pròxims cinc anys. La iniciativa ha rebut un dels premis "Global Climate Action" 2019 de Nacions Unides.

Il·lustració Yerai Navarro Mongot

Història dels moviments per a la defensa del medi ambient

Joan Ruiz Mostazo

És un variat moviment polític, social i global, que defén la protecció del medi ambient. De vegades anomenat el moviment verd o ambientalista.

Medi ambient pot referir-se a:

- El medi ambient natural (o entorn natural). Tots els éssers vius i no vius que interactuen en forma natural.
- L'ambient biofísic (o entorn biofísic). Els factors físics i biològics que influeixen en la supervivència, desenvolupament i evolució d'un organisme o grup d'organismes.

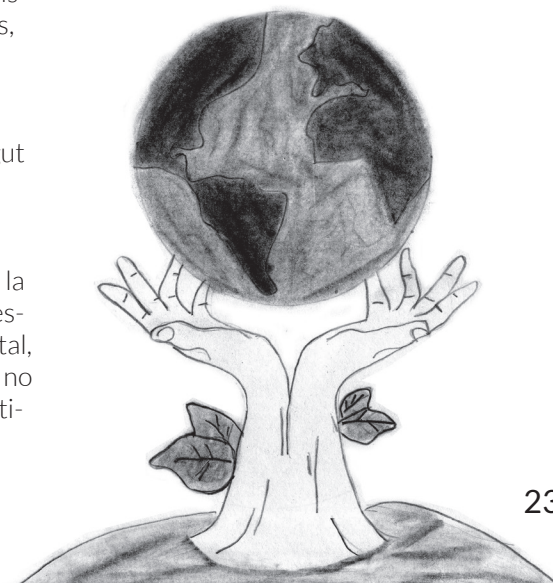
Habitualment, l'ecologisme (també anomenat ambientalisme) es defén des de posicions antropocèntriques, és a dir, per a satisfer una necessitat humana, incloent-hi necessitats de salut i socials. En eixos termes, els ecologistes fan una crítica social més o menys implícita, proposant la necessitat de reformes legals i conscienciació social tant en governs, com en empreses i col·lectius socials.

Què és el moviment ecologista?

El moviment ecologista, també conegut com a moviment verd, ecologisme o moviment ambientalista, és una organització social i política de caràcter global, el màxim objectiu de la qual és la defensa del medi ambient, i amb aquesta finalitat promou l'educació ambiental, la pressió i denúncia de les iniciatives no responsables ecològicament i les polítiques públiques conservacionistes. El moviment verd no és tant un tot

constituït com una sèrie variada i sovint contradictòria d'iniciatives i organitzacions no governamentals (ONG) que poden ser d'indole local, regional o planetària. Majoritàriament són espontànies i modestes, encara que hi ha d'altres de major envergadura amb dècades de trajectòria i sòlides estructures internacionals. Quasi totes estan d'acord en les seues comeses, però no en els seus mètodes, en l'èmfasi necessari o en les accions a emprendre. Les idees d'este moviment partixen de la consideració de l'home com a part integrant de la naturalesa, de la qual depenen la seua salut i la seua supervivència en el temps, per la qual cosa constituïx una obligació desenvolupar una societat sustentable en termes ecològics, és a dir, que no destruisca els ecosistemes.

Il·lustració Lucía Blanco Bermúdez

Per a això, l'ecologisme sosté que han de fer-se modificacions en les polítiques econòmiques i socials de tots els estats del planeta. Per als sectors més radicals, açò sovint conduïx a la superació del capitalisme com a model, mentre que altres sectors simplement advoquen per reformes ecològiques en els models de producció

El moviment ecologista està unit amb un compromís per a mantindre la salut de l'ésser humà en equilibri amb els ecosistemes naturals, es considera la humanitat com una part de la naturalesa i no quelcom separada d'aquesta. Una defensa pura de l'ecologisme es fa des de plantejaments ecocèntrics, donant prioritat als ecosistemes i a les espècies sobre els individus -siguen humans o d'altres espècies-. Este posicionament s'emmarca normalment dins de l'ecologisme radical. L'existència d'organitzacions ecologistes està estretament lligada al desenrotllament dels sistemes democràtics i al progrés de les llibertats civils. El moviment està representat per una àmplia i variada gamma d'organitzacions no governamentals, des del nivell global fins a l'escala local. Alguns compten amb decennis d'història i disposen d'importants infraestructures a nivell internacional; encara que la majoria el formen organitzacions locals de caràcter més o menys espontani.

Hi ha els qui proposen un canvi radical en el sistema d'Estat i s'hi nega la necessitat de més desenrotllament en el sentit convencional o capitalista, uns altres només proposen un canvi en la política ambiental, i uns altres aconse-

llen un canvi profund en la forma de les relacions socials i ambientals de producció.

En què consistix el moviment ecologista?

L'ecologisme aspira a despertar el compromís de tots els sectors de la societat per a anar cap a una societat sostenible, és a dir, que convisca de manera harmònica amb l'ecosistema i li garantisca un futur mediambiental i de salut a la humanitat.

Açò es persegueix a través de diverses organitzacions d'abast local i internacional, les accions de propaganda de les quals, d'educació ambiental i de denúncia intenten ressaltar la urgència de prendre mesures en l'assumpte, així com la necessitat de lleis que enduriscquen les sancions contra la producció contaminant, fomenten l'ús responsable de la tecnologia i eduquen les generacions futures en els valors de convivència amb l'ambient. Els objectius de l'ecologisme poden resumir-se en:

- Fomentar l'educació mediambiental.
- Promoure lleis de responsabilitat ecològica.
- Boicotejar el consum de productes danyosos per a l'ecosistema. Alertar la humanitat respecte a este efecte ambiental a curt, mitjà i llarg termini del model industrial de producció i consum.
- Mobilitzar la població cap al reciclatge, la conservació i el rescat de l'ecosistema.
- Proposar un model polític ambientalment responsable (ecologia política) que conduïsca cap al canvi mundial.
- Vetlar per un model de vida urbana més saludable, amb accés a l'aigua, aire i terra no contaminats.

Paula García Altabert

Exemples de mesures de conservació. Algunes mesures importants per a la preservació mediambiental són:

- Fomentar l'educació ambiental. Educar la població perquè consumeixca i treballes de manera eco-responsable, triant bé quins productes emprar, com disposar de les seues deixalles i de quina manera minimitzar el mal que la seua manera de vida fa a l'ambient.
- Fomentar l'estalvi. Els recursos naturals com l'aigua, l'electricitat (la generació de la qual consumeix matèries primeres) o els aliments han de manejar-se responsablement, tant per part de la població com per part del món empresarial, recordant que els recursos són limitats i les necessitats infinites.
- Lleis ambientals. El càstig als qui deterioren el medi ambient ha de ser exemplar, ja es tracte d'una empresa que aboca deixalles tòxiques en un llac, una llar que genere excés de fem no reciclable o de l'amo d'un automòbil que no complisca amb una mínima regulació ambiental.
- Ús d'energies alternatives. La substitució dels combustibles fòssils i d'altres mètodes tradicionals d'activitat indus-

trial per uns altres més amigables amb l'ambient serà sempre una bona idea per al futur.

Característiques del moviment ecologista

El moviment ecologista no és precisament uniforme, ni té una cridòria única, ni un format unificat. Es tracta més d'un conjunt d'organitzacions, que van des d'entusiastes locals a organitzacions internacionals dotades de representació mundial (com *Greenpeace*, el *Fons Mundial per a la Naturalesa* o *BirdLife International*), i inclús partits polítics nacionals. En alguns casos, el moviment va gestar grups de major radicalitat i desig d'acció immediata, com el *Front d'Alliberament Animal* (FLA) sorgit clandestinament en la dècada de 1970 i responsables d'alliberaments d'animals en captivitat, sabotatge d'instal·lacions experimentals i una propaganda summament agressiva.

1-L'origen del moviment ecologista

El sorgiment del moviment ecologista està molt relacionat amb el desenrotllament de la democràcia i les llibertats civils, i després de la instal·lació plena de la societat industrial. Prop del tercer quart del segle XX es considera l'inici pròpiament del moviment, sobretot després de la publicació de *Primavera silenciosa*, llibre de Rachel Carson, on es representava la mort de la vida en el planeta a causa de l'activitat industrial humana.

Els nombrosos desastres i esdeveniments d'impacte mediambiental del segle XX, junt amb la por de la destrucció atòmica de la vida en el planeta, van fonamentar la necessitat d'una organització que fera de consciència i alertara

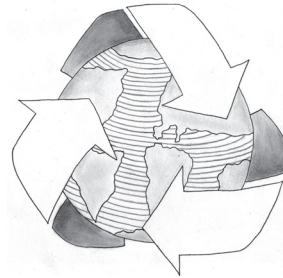
sobre les catastròfiques conseqüències que podria tindre l'acció humana en el medi ambient.

Des de llavors, estos moviments han proliferat i existixen en tots els hemisferis i aliats a totes les formes d'ideologia coneguda, des de postures radicals a reformistes. Molts d'ells han cobrat relleu de cara als desastres naturals del segle XXI que apunten a la imminència del canvi climàtic.

Els orígens del moviment ecologista és una resposta a nivells creixents de contaminació per fum a l'atmosfera durant la Revolució Industrial. L'aparició de grans fàbriques i el creixement concomitant de consum de carbó, van donar lloc a un nivell de contaminació d'aire sense precedents als centres industrials. A partir del 1900, al volum gran de descàrregues químiques industrials, s'hi va afegir l'augment creixent de residus humans no tractats. Sota la pressió política creixent de la classe mitjana urbana, les primeres lleis mediambientals modernes a gran escala van entrar en vigor a la Gran Bretanya aprovades el 1863, que regulaven la contaminació atmosfèrica de l'aire.

El moviment conservacionista modern es va manifestar per primer cop als boscos de l'Índia, amb l'aplicació pràctica de principis de conservació científica. L'ètica de la conservació que va començar a evolucionar incloïa tres principis fonamentals: que l'activitat humana danyara el medi ambient, que hi haguera un deure cívic de mantindre el medi ambient per a les generacions futures, i que s'haurien d'aplicar mètodes científics basats empíricament per garantir

que es complira aquest deure.

Sandra Sirvent Lindo

2-Formació de les societats de protecció mediambiental

A finals del segle XIX es van formar les primeres societats de conservació de la vida salvatge. Durant la major part del segle, des de 1850 a 1950, la principal causa mediambiental va ser la mitigació de la contaminació atmosfèrica.

Els esforços sistemàtics generals en nom del medi ambient només van començar a finals del segle XIX. En conseqüència, va sorgir del moviment de les amenitats a la Gran Bretanya en la dècada de 1870, que va ser una reacció a la industrialització, al creixement de les ciutats i al deteriorament de la contaminació de l'aigua i l'aire. El moviment va defensar la preservació rural contra la invasió de la industrialització. Els principis conservacionistes i la creença en un dret inherent a la naturalesa es convertiren en el fonament del moviment ecologista.

Al segle XX, les idees mediambientals van continuar creixent en popularitat i reconeixement. Es van començar a fer esforços per salvar la vida salvatge. El moviment ecologista dels Estats Units va començar a activar-se després de la Segona Guerra Mundial. Les societats occidentals van començar a prendre consciència vers els proble-

mes ecològics en reconèixer els costos produïts per la negligència ambiental: malalties, expansió de la contaminació de l'aire i aigua i els diversos desastres ambientals que es van produir després de la guerra. A partir de llavors, es van començar a organitzar els primers moviments socials que qüestionaven el productivisme i el consumisme de les societats capitalistes.

El Maig del 68 va fer créixer un corrent social crític, condicionat per les conseqüències dels efectes de l'energia nuclear i la tensió de la Guerra freda entre el bloc occidental o de l'OTAN, i el de la Unió Soviètica, amb el Pacte de Varsòvia. Aquests moviments van esclatar com a reacció cap la Guerra del Vietnam i el Moviment afroamericà pels drets civils. Els conflictes derivats de la guerra i les desigualtats socials van produir un impuls de moviments pacifistes i amb una gran sensibilització social. Economistes del moment van qüestionar el paradigma de la societat industrial. La fi del moviment de Maig del 68 va impulsar nous moviments socials que qüestionaven el règim vigent: col·lectius d'ultraesquerra; alternatius i pacifistes; orientalistes, espiritualistes i hippies, i el moviment ecologista i antinuclear. Els perills de l'energia nuclear i diverses catàstrofes ambientals que es van succeir a partir de 1969 van promoure una consciència ecològica global que combinava uns fonaments científics amb investigadors que alertaven sobre la degradació del planeta i els seus recursos.

3-Activisme, drets i plantejaments científics durant els 70

El primer *Dia de Terra* es va celebrar el 22 d'abril de 1970.

Greenpeace es va crear el 1971 com a organització que creia que la incidència política i la legislació eren solucions ineficaces o ineficients, donant suport a accions no violentes. El 1972, es va celebrar la *United Nations Conference on the Human Environment*, organitzada a Estocolm, que va unir per primera vegada els representants de diversos governs per debatre sobre l'estat del medi ambient global. Aquesta conferència va conduir directament a la creació d'agències ambientals governamentals i al Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient.

4-L'escalfament global internacionalitza el moviment a partir dels 90

A principis dels 90, el *Grup Intergovernamental sobre el Canvi Climàtic de les Nacions Unides* adverteix en un report que el canvi climàtic augmentarà la temperatura global, que pot arribar a ser de 2 graus F en 35 anys, i recomana reduir les emissions de CO₂ a tot el món. Els treballs realitzats per aquest grup seran el nucli preparatori per a l'organització de la Cimera de Rio, també coneguda com a Cimera de la Terra, del 1992. Es van tractar temes sobre reducció de components tòxics, com el Tetraetilplom en la gasolina, els residus tòxics, incloent-hi els residus radioactius; les fonts d'energia alternatives per substituir l'ús de combustibles fòssils que es van vincular al canvi climàtic global; la necessitat d'organitzar sistemes de transport públic per reduir les emissions de vehicles, els embossament a les ciutats i els problemes de salut causats per la contaminació atmosfèrica; per acabar amb els problemes ocasionats pel consum d'aigua i la gestió dels recursos hídrics.

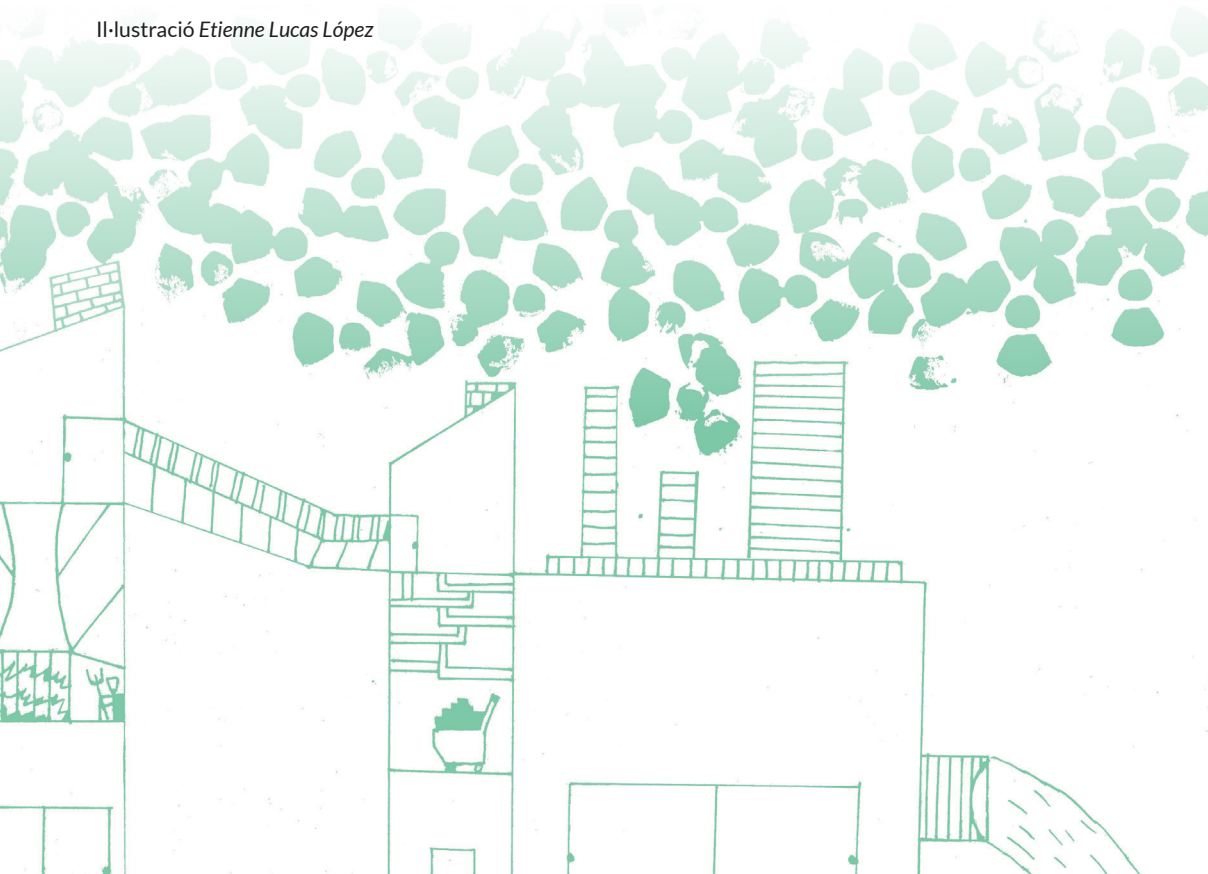
5-El radicalisme ecològic pren els carrers

El moviment ecologista s'ha diversificat força a partir del 2018, i han sorgit grups de resistència pacífica i acció directa que volen canviar l'estatu quo actual en relació als problemes mediambientals que afecten al planeta. De fet, és la continuació de les moltes iniciatives que ha tingut el corrent d'ecologisme radical i que té com a eines fonamentals de convocatòria l'ús de les xarxes socials en les seues campanyes. En aquest sentit, sorgeix el grup Extinction Rebellion (abreujat XR) com a moviment sociopolític que utilitza resistència no violenta per protestar contra el canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat, el col·lapse ecològic i el risc d'extinció de la humanitat.

Un any més tard, el 2019, apareix el moviment juvenil *Vaga escolar pel clima*. Es tracta d'un moviment internacional d'estudiants de secundària que decideix no assistir a classes i participar en manifestacions que reclamen una acció de la classe política per impedir l'escalfament global i el canvi climàtic que està afectant tot el planeta.

El moviment ecologista promou el reciclatge, la conservació i el rescat de l'ecosistema.

Il·lustració Etienne Lucas López

Wangari Maathai (1940-2011). “La dona arbre”

Poseu-vos en la pell d'aquesta dona, que tenint no res ha aconseguit grans coses. Aquesta és la història de Wangari Muta Maathai.

En un llogaret situat en la costa de la Muntanya Kenya a Àfrica de l'Est, una xiqueta xicoteta treballava en els camps amb sa mare. El seu nom era Wangari. Als set anys, Wangari, amb l'ajuda del seu germà, va convèncer els seus pares perquè la portaren al col·legi, on li aniria molt bé; i amb el pas del temps, la convidarien a una Universitat dels Estats Units. Va començar a estudiar sobre les plantes, i cada vegada que aprenia una mica més sobre aquestes, se'n recordava molt més del seu llogaret, de com s'havia criat...

En finalitzar els seus estudis, va tornar a Kenya. Però el seu país havia canviat. Hi havia granges enormes que travessaven tot el territori. Les dones no tenien fusta per a fer fogates per a cuinar. La gent era pobra i els xiquets tenien fam. Wangari sabia què fer, va ensenyar a les dones del seu llogaret a plantar llavors, de les quals anaven a créixer grans arbres. Les dones venien els arbres per a guanyar diners i així poder cuidar la seua família.

Amb el pas del temps, els arbres nous van continuar creixent cap al bosc, i els rius van començar a fluir novament. El missatge de Wangari es va difondre per tot Àfrica. Hui en dia, milions d'arbres han crescut gràcies a les llavors de Wangari.

Wangari havia treballat molt dur. La gent arreu del món ho va notar i li van atorgar un premi famós. Es diu Premi Nobel de la Pau; va ser la primera dona africana a rebre'l. Va morir fa uns quants anys, en 2011, de càncer d'ovari, però la podem recordar en cada arbre plantat.

Wangari va ser una política i ecologista keniana. Va ser la primera dona africana a rebre el Premi Nobel de la Pau en 2004 per “la seua contribució al desenvolupament sostenible, la democràcia i la pau”. En 1977 va fundar el Moviment Cinturó Verd, pel qual va obtenir en 1986 el Premi al Manteniment Ben Guanyat.

Àngela Molina Chinchilla

Oregon State University

La sostenibilitat

Raül Ruiz Iruela

Article d'opinió

Què entenem per sostenibilitat? Molta gent associa el terme de sostenibilitat a la no contaminació, al no maltractament del medi ambient, a evitar la sobreexplotació. Bé, però...? Si coneixem el problema i coneixem la solució, per què la cosa no varia? O si varia... varia poc.

La principal causa, en la meua opinió, és la societat. Per què? És veritat que un percentatge de la gent recicla, intenta no contaminar i intenta millorar el planeta, però aquest percentatge és molt menut comparat amb la gegantesca societat que ens envolta.

Les conseqüències negatives són: augment d'incendis en els boscos que afavoreix el deteriorament de la flora i el risc d'extinció i mortalitat de la fauna de tot el territori, a més de l'emigració d'espècies a altres llocs. Podríem pensar que si la fauna i la flora desapareixen per causes com aquestes, els següents serem nosaltres.

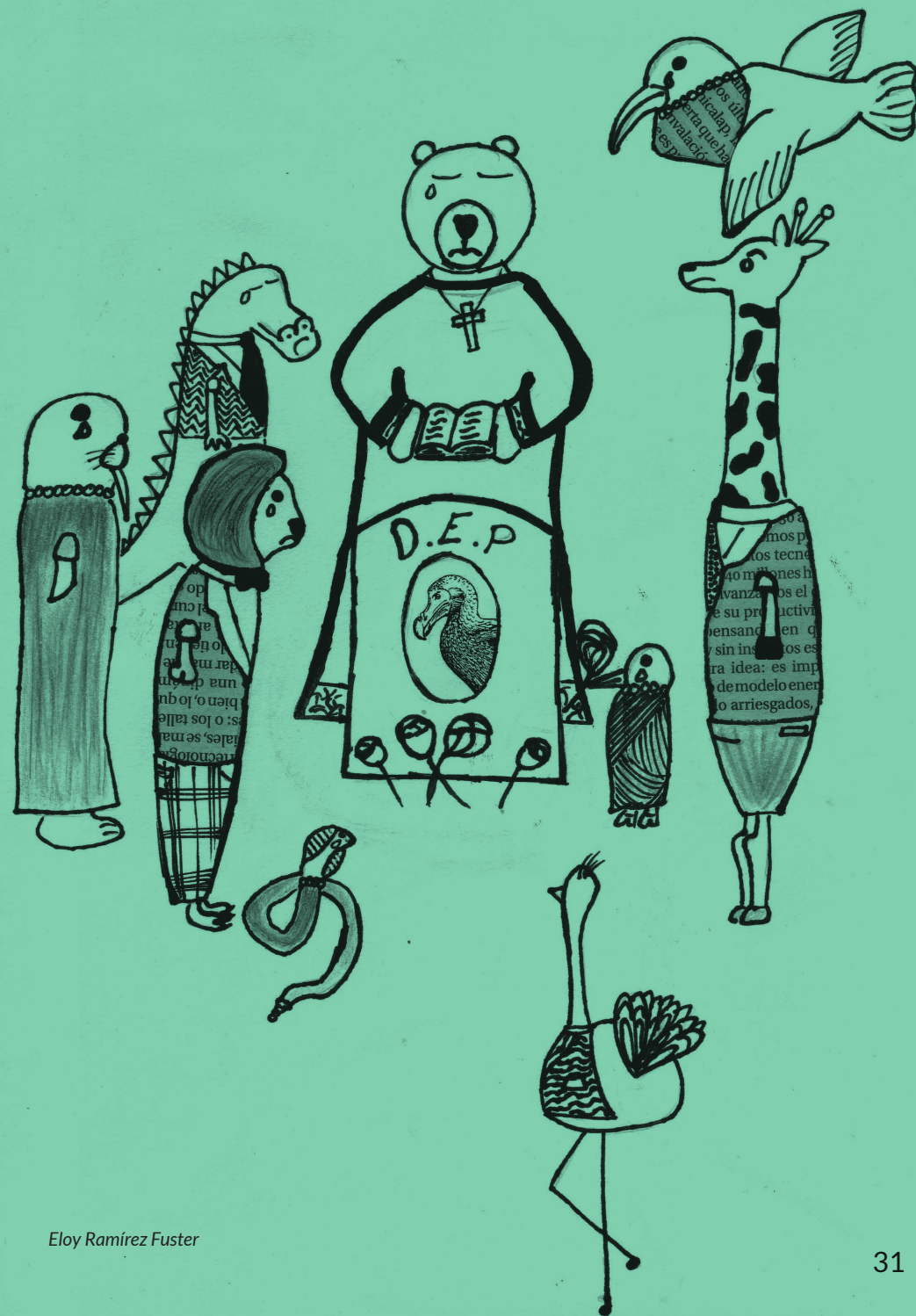
A més, la contaminació causada per l'emissió de diòxid de carboni agreuja els problemes anteriors, es carrega l'oxigen que necessitem per a respirar, fon el gel dels pols i provoca el canvi climàtic; per això, el descontrol del clima i els efectes d'excés de pluges, inundacions...

La tala descontrolada d'arbres destinada a una fabricació, en ocasions, innecessària de materials i la consegüent desforestació de l'espai perjudica aspectes culturals, econòmics, ambientals, turístics, d'oci, sanitaris... en el pitjor dels casos, ens conduirà a la mort o destrucció.

Cert és que cada vegada hi ha més millores. La comunicació i unió entre països, l'ajuda conjunta, afavoreixen la sostenibilitat: es controla l'extracció de minerals, s'avança en la tecnologia, en la ciència, en la cultura de la necessitat de preservació del medi ambient.

En línies generals, si no eduquem la societat o les futures generacions per canviar l'actitud i comencem a millorar aquells aspectes que a través dels nostres actes danyen el nostre entorn, tindrà igual el que fem, perquè nosaltres mateixos estarem destruint el planeta.

Il·lustració Iván López

Eloy Ramírez Fuster

IES LA SEnDa

AMPA
IES LA SENDA